

Uredništvo: ulica sv. ... knjižnica ...
 Posredništvo: ulica sv. ...
 Prof. F. ...
 Z. inoz.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglas se računa po ...
 Oglas se računa po ...
 Oglas se računa po ...
 Oglas se računa po ...

Dejstva govorijo!

Najvišji interes države zahteva neizprosno, da ves ne aparat — sodni in upravni — deluje točno, uspešno in čim hitreje. Za tako neoporečno delovanje pa je neobhoden potrebna enotnost jezika, ker večjezičnost le ovira in zavlačuje poslovanje. V interesu države in prebivalstva je torej, da uradi poslujejo le v enem jeziku, ki ne more biti drugi, nego državni. Vse poslovanje uradov se mora zato vršiti v italijanskem jeziku!

V tej smeri se je gibal dokazovanje od strani vlade in italijanskega tiska, ki naj opravičilo izključitve našega jezika iz uradov, državnih in drugih.

Edaj pa čujmo, kako govorijo dejstva! Da vidimo, ali je to »poenostavljenje« uradnega poslovanja na našem ozemlju v jezikovnem pogledu, ali je vsa uredba na podlagi popolne izključitve jezika ljudstva iz uradnega uprave res donesla tiste napovedane uspehe in dobre sadove za prebivalstvo in državno upravo. Najzornjeje nam stopajo pred oči resnične posledice na polju sodstva.

V uvodniku v izdani našega lista od 18. januarja je pravnik-strokovnjak izrekel porazno sodbo, da je sedanje poslovanje pravosodstva rak-rana državne uprave. Te trditve ni izrekel morda tja v en dan, na slepo, kot kak fanatičen slovenski nacionalist, ki bi načelno vse obsojal, marveč je navedel v podkrepitev svoje trditve konkretna dejstva.

Nočemo govoriti zopet o ljuti krivici, ki se je dogodila stotinam oseb in družin v sled odprave našega jezika iz uradnega poslovanja. Naj govorimo le o škodi, ki je prišla kot naravna posledica takega »poenostavljenja« za prebivalstvo in za sodno upravo samo. Pisec je ugotovil, da izključitev jezika ljudstva iz vsega sodnega poslovanja nasprotuje vsakemu pravilnemu razumevanju naloge pravosodstva. Dejstvo je, da vse toži radi nezadostnega funkcioniranja sodne uprave. Tudi sodno osebje samo trpi radi dejstva, da ne more obvestiti s strankami. Vse delo zastaja, akti se kopijo, pravni spori se vlečejo v nedogled, stroški narastajo v toliko meri, da navadno daleč presegajo vrednost stvari, radi katere je nastal pravni spor. Posebno škodo trpi prebivalstvo radi nezadostnega poslovanja sodnij v zapušinskih stvarih. Tudi kar nočejo pa nočejo z mesta. Nam je n. pr. znan slučaj na deželi, ko je posestnik velikega premoženja umrl pred blizu — štirimi leti! Dejstvo pa je, da se danes ni razrešena ta zapušninska stvar, da še danes nimajo dediči v rokah prisodilne listine. Z drugo besedo: še danes ne morejo razpolagati z dedščino, ki jim je pripadla. Kaj da pomeni to za prizadete dediče, tega menda ni treba še le razlagati. Pri tem pa ne zaveda krivda toliko sodno oblast. Sodniki so takorekoč zakopani v akte, ker tudi najneznatnejši in najenostavnejši pravni spori ne morejo priti do hitre rešitve in delajo napotje važnim in velikim stvarim. To pa po velikem delu tudi zato, ker je vse poslovanje oteženo in ovirano po jezikovni neusposobljenosti osebja, oziroma — v redkih slučajih, ko sodnik pozna jezik ljudstva — zato, ker mora uradovati v jeziku, ki ga stranke ne razumejo! Naj bo sodnik sicer tudi strokovno še tako usposobljen, njegova neusposobljenost v jezikovnem pogledu je cokolj pod kolesom njegovega poslovanja. Ne more — kakor je ugotovil pisec našega članka — zmagovati niti petino tistega dela, ki bi ga mogel opraviti sicer: če bi namreč jezikovno usposobljen, če bi poznal jezik strank, če bi mogel direktno ustmeno obveščati z njimi in jih tudi pisмено obveščati v njihovem jeziku o svojih ukrepih in zahtevah. Naš članek je predočil tudi, koliko škodo trpi kredit prebivalstva, ker to poslednje nima potrebne zaštite svojih pravic radi nezadostnosti sodnega poslovanja.

Tako govorijo dejstva. Dejstvo je tudi, da ne toži samo našo ljudstvo, marveč so tožbe splošne. Tožijo tudi sodniki sami. Nadaljnje dejstvo je, da smo čuli te dni bridke tožbe tudi v rimskem parlamentu, kjer so govorniki nujno zahtevali primerno preobnovo sodne uprave, da bo mogla točneje vršiti svoje naloge. Če občutijo ta nedostatek tam doli, v starih pokrajinah, kjer jezikovno vprašanje ne tvori nikake ovire, koliko bolj ga moramo občutiti mi na ozemlju s čisto slovenskim, ali jezikovno mešanim prebivalstvom. Senator Tommasi je naglašal, da mora biti sodnik popolnoma odtegnjen vsakemu vplivu od zunaj in tudi od zgoraj. Mi pa dostavljamo, da mora biti sodnik v naših krajih povsem neodvisen tudi od dvomljive in čisto direktno pogubne naprave tolmachev! Pravna varnost za slovenske stranke in korist in ugled sodne uprave zahtevajo neodklonljivo, da more sodnik sam direktno obveščati s stranko, ne pa s tako nezanesljivim sredstvom, kakor so tolmachi. Rečeni senator je zahteval še posebej, da bodi sodnik popolnoma neodvisen od dnevnih političnih dogodkov, da mora biti odtegnjen vsakemu vplivu od političnih strani, da mora biti torej zvišen nad politični vrvež! S to zahtevo je izrekel najhujšo obsodbo nad sedanjo sodno upravo v naših krajih. Obsodil je izključitev jezika ljudstva iz sodnih uradov! Kajti neupravičeno dejstvo je, da do te preuredbe ni prišlo morda iz ozirov na tisto toliko naglašano potrebo enotnosti v jezikovnem pogledu — da bo potem sodna

uprava enostavnejša in okretnejša — marveč iz zgolj narodno-političnih namenov. Ni jim bilo na tem, da se sodno poslovanje pospeši in uredi čim najprimerneje za koristi ljudstva in sodne uprave same, marveč le in edino na tem, da se jezik našega ljudstva izžene iz sodnij in da se sodni uradi poitalijančijo! Tako se je zgodilo, kar je poslanec Tommasi obsodil: preobnova pravosodstva je imela služiti — političnim svrham! To se mašejo sedaj na škodo prebivalstva in sodne uprave same! Na škodo nje edino in njene glavne naloge in njene ugleda!

Končno moramo še poudariti neoporečno dejstvo, ki so ga ravno te dni ugotovili italijanski listi z ozirom na položaj Italijanov v afriški koloniji Tuniziji, dejstvo namreč, da je pravico namram narodnim manjšinam tudi v jezikovnem pogledu eden glavnih predpogojev za priateljstvo med državami in narodi! Tako govorijo neoporečna dejstva!

Nastop popolarov

za razjasnitev odnošajev napram drugim opozicijskim strankam

RIM, 26. Včeraj je bil objavljen proglas, ki ga je odobril osrednji odbor popolarske stranke na zaključku svojega zasedanja v teh zadnjih dneh. O delovanju tega zasedanja podaja račun poročilo tiskovnega urada, v katerem so tudi razloženi doseženi uspehi.

Z ozirom na stališče popolarov glede političnega in parlamentarnega položaja dajajo pojasnilo omenjeni proglas, ki med drugim ugotavlja, da je osrednji odbor odobril zadržanje vodstva in parlamentarne skupine, ki sta se — v popolnem soglasju s strankami opozicije — držala na zadnjem sestanku določenih političnih smernic. Nato je rečeno v proglasu tako-le:

«Kar se tiče nadaljnjega razvoja položaja, je odbor — neglede na taktiko, prepričan parlamentarni skupini stranke — mnenja, da je treba vzdržati obrambno zvezo z vsemi manjšinami, ki so zapustile zbornico po umoru Matteottija; pri tem pa je odbor spoznal potrebo razjasnitve odnošajev med strankami tudi s pozitivnih vidikov ter našel — v smislu našel popolarov — pogoje za ustavno in demokratsko rekonstrukcijo, katere priznavajo skupne sile vseh skupin, ki nimajo nikakih pridržkov napram ustavi ali napram demokratskim principom.

«Razlika se tiče skupin, ki so zapustile poslansko zbornico; program za nadaljnje postopanje pa upošteva vse demokratske sile države. Na to stališče se postavlja manifest popolarov, ki ugotavlja, da je sedanje zadržanje stranke naravna posledica začetnega programa iz leta 1919, ter postavlja okvir, v katerem se bi moglo uspešno delovati za demokratsko rekonstrukcijo. V tem smislu se more manifest smatrati kot poizkus za razlago pozitivnih stremeljenj stranke.

Važnost te uradne izjave o stališču, ki ga mislijo popolari zavzeti napram posameznim strankam na Aventinu, leži na dlan. V resnici govori poročilo naravnost o »razjasnitvi odnošajev« ter razlikuje skupine, »ki ne morejo imeti pridržkov napram ustavi ali napram demokratskim načelom«, od skupin, ki mislijo te pridržke udeleževati.

Politične skupine Aventina, katere imajo pridržke takih vrst, so republikanci v prvem slučaju in maksimalisti v drugem. Prizadevanje popolarov, da bi se razlikovali od republikancev in maksimalistov, odgovarja njihovim namenom, da bi se bolj utrdili sporazum z drugimi strankami na podlagi ustavnih in demokratskih načel. Zatrjuje se celo, da menijo popolari, da bi moral sporazum zajeti ne le ustavne stranke, ki so danes na Aventinu, ampak da bi se moral raztegniti tudi na opozicijske skupine v dvorani poslanske zbornice in to v svrhu dogovora za morebitno skupno postopanje na volitvah.

Vladi prijazni listi smatrajo ta proglas kot naznanilo povratka popolarskih poslancev v parlament. Gotovo pa je, da bo manifest imel posledice gotovega pomena na političnem polju, ker ni izključeno, da bodo republikanci in maksimalisti zahtevali v odboru opozicij pojasnila z ozirom na izjavo, ki jo vsebuje poročilo osrednjega odbora popolarske stranke.

Izid volitev na Finskem

Nazadovanje levčarskih strank
 HELSINKFORS, 26. Danes so se vršile tukaj volitve 300 zastopnikov, ki bodo izbrali novega predsednika. Izid je sledeči: Finska konservativna stranka 68, švedska stranka 35, stranka progresistov 33, kmečka stranka 69, socialni demokrati 79 in komunisti 16 zastopnikov. Dosedaj so imeli v zbornici konservativci 56, švedska stranka 36, stranka profesionistov 25, kmečka stranka 67, socialni demokrati 88 in komunisti 28 zastopnikov.

Potemtakem so levčarske stranke pri teh volitvah močno nazadovale, a finske mešanske stranke znatno napredovale.

Obsojen francoski senator

PARIZ, 26. Sodišče je danes obsodilo senatorja Billieta na 300 frankov globe in poravnavo sodnih stroškov, ker se je branil položiti prisego pred parlamentarno komisijo, kateri je poverjena naloga, da preiskuje, kako so se uporabili fondi Zveze gospodarskih interesov tekom poslednjih parlamentarnih volitev.

Dan volilnih shodov v Jugoslaviji

Incidenti v Banatu — Nemški poslanec Krafč težko ranjen

BEOGRAD, 26. Včeraj se je vršilo po celi državi nebroj volilnih shodov, ki so potekali po večini povsem mirno. Le v nekem banatskem selu je prišlo vsled izživljanja Nemcev do incidentov med temi in jugoslovanskimi nacionalisti. Pri tem je bil bivši predsednik nemškega nacionalnega kluba Kraft težko poškodovan. Prepeljali so ga v bolnišnico.

LJUBLJANA, 26. Posamezne politične stranke so priredile včeraj po vsej Sloveniji kakih 100 volilnih sestankov. Narodni blok je tudi imel celo serijo javnih volilnih shodov; med temi je najlepše uspel shod ministra Zerjela v Zireh, katerega se je udeležilo kakih 800 ljudi.

Zakaj je odstopil Marinković

od vodstva Davidovičeve stranke?
 BEOGRAD, 26. Demisija Voje Marinkovića od vodstva Davidovičeve demokratske stranke je vzbudila ogromno senzacijo. Marinković utemeljuje ta svoj korak s slabim zdravjem. Dognano pa je, da se zdravstveno stanje Marinkovića ni prav nič poslabšalo v zadnjih mesecih in je ta korak utemeljevanje tedaj le izgovor. Dejstvo je, da se Marinković ni več strinjal z Davidovičevimi politiki, ker se mu je zdel preveč negativna in se ni po njegovem mnenju ozirala na narodne in državne interese.

Dva nova Radićeva dokumenta

Radić obljubil Nemcem avtonomijo
 BEOGRAD, 26. Splošno je znano stališče nemške stranke za poslednje vladne krize in tudi dejstvo, da je bil na Radićevih shodih vedno navzoč po en poslanec nemške stranke. Ta preokret v zadržanju Nemcev pojasnjuje sedaj dokument, ki so ga zaplenili pri Stepanu Radiću.

Ta dokument so podpisali dne 11. marca 1924 na Dunaju Stepan Radić in v ime nemške stranke Edmund Steinacher in dr. Berger. Dokument vsebuje sporazum med HRSS in nemško stranko, po katerem sprejemajo Nemci nekaj točk Radićevega programa in Radić nekaj točk iz programa nemške stranke. Radić priznava nadalje avstrijske vojne dolgeve, daje Nemcem velike privilegije na polju šolstva, agrarne reforme in tako dalje. Nemci so si v tem sporazumu zagotovili svojo pozicijo za slučaj, da bi se Jugoslavija izpremenila v avtonomistično in federalistično. V tem slučaju obljublja Radić Nemcem narodno avtonomijo, ki se mora izvesti z zakonom.

Pri Radiću so našli še en dokument, ki vsebuje poročilo, katerega je poslal svojemu vjetem v Moskvo. V tem referatu tvori posebno poglavje prevzem oblasti v Jugoslaviji po radićevih. Radić veli v tem poročilu, da HRSS, čeprav se je organizirala za prevzem oblasti ilegalnim putem, vseeno čaka, da pride do moči pri volitvah, ki naj jih izvede Davidovičeva vlada. V tem referatu govori Radić najprej o polomu beogradskega militarizma.

Papeževa preiskava proti politikujočim duhovnikom

Papežev preiskovalni komisar poslan v Jugoslavijo

LJUBLJANA, 26. »Jutro« poroča, da je papež z ozirom na pritožbe jugoslovanske vlade glede zlorabe cerkve in vere s strani enega dela katoliške duhovščine odredil strogo preiskavo. Preiskava je poverjena papeževemu posebnemu zaupniku (žraskemu škofu Fogarju), ki baje pozna dobro razmere v Jugoslaviji ter je večje jezika. Škof Fogar ima nalogo postopati v smislu izjave sv. stolice jugoslovanski vladi, da obsoja vsako zlorabo cerkve in vere v politične namene ter prepoveduje duhovnikov aktivno sodelovanje v politično strankarskih bojih. Škof Fogar se ima v najkrajšem času podati v Jugoslavijo.

Skrzynski o poljski zunanji politiki

Rezultati helsingforske konference — Poljski gospodarski odnošaji s sosednimi državami — Poljsko-gdanski spor
 VARŠAVA, 26. Zunanji minister Skrzynski je podal komisiji za zunanje zadeve naslednje izjave glede poljske zunanje politike: Konferenca baltičskih držav, katere se je udeležila tudi Poljska, je dosegla najlepše uspehe. Ustanovljeno je bilo razsodišče, ki ima rešiti prijateljskim putem vse spore, kateri bi utegnili nastati med posameznimi baltičskimi državami. Na konferenci so bile določene pristojbine za blagovni in osebni železniški prevoz in znižane pristojbine za potne liste. Prihodnja konferenca se sestane tekom šestih mesecev v Talinu. Značaj helsingforske konference je bil res konstruktiven, je dejal Skrzynski.

Poljska vlada se trudi v največji meri, da vzpostavi zdrave gospodarske odnošaje s sosednimi državami. O tem priča dejstvo, da se trgovska pogajanja s Čehoslovasko razvijajo v zadovoljstvo obeh pogajajočih se strank. Glede trgovskih pogajanj z Nemčijo je rekel Skrzynski, da je bil sklenjen začasn dogovor, ki zapade s prvim aprilom. Vendar pa se nadeja, da se pogajanja z Nemčijo zaključijo čimprej. Z ozirom na sovjetsko Rusijo je izjavil poljski zunanji minister, da se bodo ovire,

ki so do sedaj onemogočale zblizanje obeh slovanskih držav, čimprej odstranile. Omenjajoč gdanske incidente je Skrzynski pojasnjeval čl. 104 versailleske mirovne pogodbe, ki poverja Poljski upravo poštini, brzajavnih in telefonskih zvez med Poljsko in gdanskim pristaniščem.

Nato je citiral vsebino dogovora z dne 24. oktobra 1921, v katerem je rečeno, da ima Poljska polno pravico, da organizira na Gdanskem lastno pošto in brzajavno službo. Radi tega mora svet Društva narodov čimprej rešiti poljsko-gdanski spor, ki je nastal z odstranitvijo poljskih poštinih nabiralnikov na Gdanskem, katero so izvedli javni gdanski funkcionarji. Mi pričakujemo, je nadaljeval Skrzynski, da bo svet Društva narodov rešil ta spor v soglasju z določbami versailleske mirovne pogodbe, ki je bila kršena z gdanskimi incidenti.

Poljski dolgovi v Zedinjenih državah
 VARŠAVA, 26. Poslanska zbornica je razpravljala o zakonskem načrtu za ratifikacijo konsolidacije dolgov, ki jih ima Poljska v Zedinjenih državah. Poročevalec Zdiechowski je naglašal zasluge Zedinjenih držav napram Poljski. Rekel je, da bo Poljska rešila vprašanje svojih dolgov v inozemstvu, kakor hitro bo izvršila svojo denarno reformo. Letos bo plačala Zedinjenim državam nad en milijon dolarjev. Ministrski predsednik Grabski je ugotovil, da se poljski stiki z Zedinjenimi državami čimbolj utrjujejo. Radi tega je globoko prepričan, da bodo Zedinjene države vsikdar branile nacionalni obstoj Poljske. Zakonski načrt je bil odobren.

RAKOWSKA IZJAVE O RUSKO-JAPANSKI POGODBI

MOSKVA, 26. List »Izvestija« objavlja pogovor, ki ga je imel njegov urednik z Rakovskim glede sklenjene sovjetsko-japonske pogodbe. Rakowski je izjavil, da bo miroljubno sodelovanje med ZSSR, Japonsko in Kitajsko porodilo brezdomno najugodnejše posledice. Evropsko časopisje ugiha, da se v kratkem sklene zavazniska pogodba med sovjeti, Kitajsko in Japonsko. Na vprašanje, kako bo vplivala sklenjena pogodba na sovjetsko-angleške odnošaje, je odgovoril Rakowski: Pričakujem v tem oziru najboljših rezultatov. Anglija ne sme nikakor domnevati, da je sovjetsko-japonska pogodba naperjena proti njej. Kar se tiče Francije, je izrazil Rakowski svoje začudenje sprito Herriotovih protestov proti Rykovu, ki je poudarjal na učiteljskem kongresu, da imajo posojila, ki jih je dala Francija ruski carski vladi pred vojno imperijalističen značaj. Herriot zna prav dobro, da sovjetska vlada ne more kar čez noč prisliti svojih kmetov in delavcev k plačanju carskih dolgov. Francija mora ZSSR nakazati denarne kredite, da se pospeši vzpostavitev sovjetskega gospodarstva. Sele potem bo sovjetska Rusija skušala v mejah možnosti odplačati carske dolgeve Franciji.

Mesto izpraznitve koelnske cone

pošiljajo zavezniški Nemčiji uradne spomene
 BERLIN, 26. Danes ob 11. uri predpolne so izročili zavezniški poslanci državnemu kancelarju kolektivno noto glede preložene izpraznitve severne porenjske cone. Angleški poslanik je izjavil, da se dostavi novi nemski vladi v najkrajšem času obsirnejša tretja nota. Kancelar je odgovoril, da nemška vlada nikakor ni pričakovala, da bo prejela glede tega prevážnega vprašanja še eno provizorno poročilo, ki bo skušalo opraviti zavlačevanje izpraznitve koelnske cone. Državni

kancelar je naslovil na zavezniške nujno prošnjo, da končnoveljavno določijo rok izpraznitve, kajti bedanja negotovost v tem vprašanju povzroča Nemčiji nepregledno gospodarsko škodo.

Konferenca nasledstvenih držav na Dunaju

Razprave o predvojnih avstroogrskih dolgovih

DUNAJ, 24. Na včerajšnji seji konference zastopnikov nasledstvenih držav o predvojnih dolgovih, na kateri sta zastopala Jugoslavijo predsednik delegacije dr. Ploj in ataše dr. Lovčević, se je vršila le splošna razprava o vprašanju, ki so v zvezi s senzermensko mirovno pogodbo in delovnim programom za prihodnje seje. Meritorna razprava se bo vršila šele v ponedeljek. Domneva se, da bo dunajska konferenca trajala pet dni.

Predmet posvetovalnj tvori v prvi vrsti nezadostno zajamčeni državni dolgov, posebno rente. Tozadevno so posamezne nasledstvene države že izvedle zigosanje in nakup na njihovem ozemlju nahajajočih se rent, dočim sta Jugoslavija in Rumunija v tem oziru zaostali. Računa pa se, da bo to vprašanje rešeno že tekom letošnjega leta, tako da bo na prihodnjem zasedanju zastopnikov nasledstvenih držav vprašanje rent in nezadostno zajamčenih državnih dolgov že definitivno rešeno.

O železniških dolgovih se bo vršila na sedanjih konferenci za enkrat le neobvezna razprava, predvsem z zastopniki Čehoslovake, ki poseduje velik del omrežja bivših avstrijskih državnih železnic in mora zato tudi prevzeti glavni del dolgov. Čehoslovska vlada izvrši najbrže unifikacijo tega dolga in bodo ponudeni lastnikom zadolžnic in prioritet češke titre.

Zenske — duhovniki na Danskem
 KODANJ, 26. Minister za prosveto je predložil državnemu svetu načrt za ločitev cerkve od države. Namerava se na Danskem prepustiti ženskam versko službo v bolnicah in v drugih javnih zavodih za zenske.

Sovjeti bojkotirajo Anglijo
 KOPENHAGEN, 26. »Extrabladet« dobliva iz Moskve: Sovjeti so odredili gospodarski bojkot Anglije. Potrebne izdelke bo naročala sovjetska država v prvi vrsti v Nemčiji in Franciji.

4500 žrtev influence
 PARIZ, 26. Listi dobivajo iz Tokija, da razsaja v predmestju Tokija epidemična influenza, ki je zahtevala v poslednjih 20 dnevih 4500 človeških žrtev.

Profesor, ki govori 53 jezikov
 LONDON, 26. Reuterjev dopisni urad dobliva iz Washingtona, da je umrl v svojem rodnem mestecu bivši ameriški diplomat profesor Karl Arnell, ki je obvladal v govoru in pisavi 53 jezikov.

Železniška konferenca med Nemčijo, Rusijo in baltičskimi državami

KUMAS, 26. V Koenigsburgu so se pričela pogajanja med Nemčijo, Letsko, Estonsko, Litvinsko in Rusijo v svrhu železniškega prometa med temi deželami. Merodajni krogi predvidevajo, da se bo konferenca zaključila že prve dni februarja.

Turska cesarska palača na prodaj
 CARIGRAD, 26. Turska vlada je sklenila prodati nekatera državna zemljišča in staro cesarsko palačo v Carigradu. Te dohodke bo vključila vlada v proračun za zgradbo anatolske železnice.

DNEVNE VESTI

Čist bodi lastni prag!

Znano madžarsko v nemškem jeziku pisano glasilo »Pester Lloyd« je bridko tožilo te dni radi pretvezno prežalostnega položaja madžarske manjšine v Jugoslaviji. To da je krava rana. Dokler se ta ne zaceli, da ne bo pravega miru v tem delu Evrope. Rečeno glasilo se je povzpelo celo do neverjetno drzne trditve, da je madžarska manjšina neusmiljeno izključena od — volilne pravice! Ta nastop »Pester Lloyd« bi značil neverjetno drznost tudi v slučaju, da bi njegova trditve odgovarjala resnici. Madžarski ministrski predsednik Bethlen je izdal namreč nedavno volilni red, ki izključuje stotisoče od volilne pravice, stotisoče volilcev v lastni državi in ki bo ovrnil svobodno glasovanje v skladu s političnim prepričanjem volilca. V Jugoslaviji pa morejo pripadniki madžarske manjšine svobodno glasovati in tudi niso nikakor ovirani na političnem udejstvovanju, v kolikor ni nasprotno interesom države in nje varnosti. Če pa — kakor se dejanski dogaja — rovarijo v zvezah z inozemstvom, potem jim seveda država kverja račune, kakor bi jih vsaka druga. Zelo verjetno je torej domneva, ki jo izraža »Prager Presse«, da bi namreč »Pester Lloyd« hotel navaliti tudi na Jugoslavijo odgovornost za viharje, ki utegnajo nastati na Madžarskem vsled splošnega notranjega nezadovoljstva s sedanjim režimom. Sicer pa se moremo sklicevati na klasično pričo, kako zlagana je omenjena trditve v »Pester Lloyd«, češ, kako hudo je preganjana madžarska manjšina v Jugoslaviji. Na nekem zborovanju demokratske zveze je namreč poslanec Peidl izjavil, da uživajo v novih državah — torej tudi v Jugoslaviji — vse pravice, svobode in še posebno volilno pravico. Zato da se ne morejo navduševati za današnjo Madžarsko, kjer bi bili — če bi se povrnil — le nezreli in manj vredni državljani, nego so danes v drugi državi iz tega

Novi odloki za plačevanje zastalih davkov

Uradni list »Gazzetta Ufficiale« od 16. t. m. je objavil kr. odlok-zakon od 2. oktobra 1924., s katerim se določijo novi obroki za plačevanje zastankov na davkih, ki jih dolgujejo davkoplačevalci novih pokrajin iz prejšnjih let na podlagi davčnih predpisov bivše avstroogrške vlade. Dosedanje določbe o tej stvari (kr. odlok 30. dec. 1923. št. 2954) so predpisovale, da se morajo plačati zastanki dolgovani do 31. decembra 1923. v obrokih na sledeči način: zemljiški in hišnorazredni davek v takih obrokih, da bi bil popolnoma izplačan do konca 1. 1925., medtem ko bi se morali iztirjati vsi drugi davki do konca 1. 1926.

Z novimi predpisi sta ta roka za nekatere občine podaljšane. V občinah na ozemlju novih pokrajin, ki je bilo po vojni najbolj poškodovano, se bodo iztirjivali zastanki, ki ob času podpisa pričujočega odloka (2. oktobra 1924.) še niso zapadli, od oktobra 1924. dalje v takih dvomesečnih obrokih, s katerimi bo ze-

Ivoja zvesta sestra Nora Bartram.»